

Open Acces

GIRONA 2022: TEMPS DE RETROBAMENT, I D'ENTOMAR EL LIDERATGE DES DE LA CONSULTA

Antoni Sisó Almirall

President de la Societat
Catalana de Medicina
Familiar i Comunitària
(CAMFiC)

**Adreça per a
correspondència:**
Antoni Sisó Almirall

Adreça electrònica:
presidencia@camfic.org

Ençà del darrer congrés de la CAMFiC a Barcelona (novembre del 2019), ens han passat moltes coses. Qui ens ho havia de dir: una Pandèmia per SARS-CoV-2 que, solament a Catalunya ha deixat gairebé 2 milions i mig de casos confirmats i més de 27,000 morts directament atribuïbles. La COVID-19 ha suposat un *test d'estrès* per a tot el Sistema Sanitari, però sobretot, pels professionals de l'Atenció Primària. Tot i així, hem liderat la resposta a la pandèmia: ens ho hem de dir, i és així, per sorprenent que semblava als amants de les UCI. Aquesta afirmació se sustenta en dades objectives, publicades i verificables, però invisibilitzades per alguns mitjans de comunicació, i a vegades per alguns dels "nostres". I els exemples que ho justifiquen són diversos:

1. Quan encara no disposàvem d'equips de protecció individual, l'atenció primària va ser la primera a Espanya en descriure i publicar els factors de **bon/mal pronòstic** immediat de la malaltia (Abril de 2020).
2. Sense eines de tractament, els equips d'atenció primària van ser els primers a proposar estratègies d'estadiatge clínic, incorporant-hi **innovació amb l'ecografia pulmonar**: gràcies a la seva portabilitat es va estendre per les consultes de metges de família, del SEM, de serveis hospitalaris i també a Residències de gent gran. Un autèntic llegat per a tota la medicina clínica i que hem aportat als metges de família.
3. Quan el Ministerio no havia finalitzat el seu estudi de **seroprevalença** (juny de 2020), a un equip d'atenció primària ja s'havia realitzat el primer de tot l'Estat (amb dades disponibles des del maig del 2020), i sense cap pressupost públic.
4. Quan en algunes comunitats autònomes s'intentava gestionar la resposta davant del creixent problema de la **síndrome post-COVID-19**, la CAMFiC (amb l'aval de la semFYC) ja publicava a nivell internacional una proposta de maneig d'aquest nova dolència.

5. Què dir del programa de **Vacunació**, i els beneficis col·lectius indubtables que ha suposat en termes d'hospitalitzacions i mortalitat... i sota qui n'ha recaigut la seva responsabilitat.
6. I si no en teníem prou, els nostres grups de treball han contribuït a donar servei, a generar coneixement i documents de consens. I la Junta directiva de la CAMFiC, a gestionar tot plegat, i a fer **propostes de transformació** modernes, rigoroses i d'una qualitat indiscutible.

Encara queda camí per recórrer en aquesta Pandèmia: esperem que sigui curt. En canvi ens queda molt més camí de Síndemia (entesa com les repercussions que van més enllà de la pròpia salut), de recuperar-nos, i de reivindicar fets des de les propostes, perquè els metges de família tenim molt a dir.

El relat professional ha de passar ara per reivindicar fets tangibles. I l'administració està obligada a planificar un model que ofereixi resposta tangible a professionals i ciutadans a curt i llarg termini, per recuperar la confiança, i per evitar un escenari de confrontació. Perquè sense confiança, la inèrcia ens conduirà a "*llatinoamericanitzar*" la Sanitat: una alternativa injusta, indesitjable i que retalla esperança de vida. L'accés a la sanitat universal, pública, gratuïta i de qualitat és percebut com un dels pilars en què es sustenta l'ascensor social i la igualtat d'oportunitats (almenys en les societats avançades). I en el cas de la sanitat, l'atenció primària ha d'ocupar la posició central: protegim-la, si cal fins i tot amb una Llei pròpia, que sigui garantista pels ciutadans.

Des de la CAMFiC així ho pretenem: canviar la realitat en base a evidències científiques i consens professional, promoure la revolució (ben entesa) per aconseguir la transformació (desitjada). I així ho hem posat en coneixement del Conseller i al seu equip amb més d'un document i diverses propostes. Hem vist alguns fets: incorporació de nous perfils professionals (psicòlegs comunitaris, nutricionistes), discriminació positiva dels nous

MiR de MFiC, o la creació d'un Consell Assessor d'Atenció Primària. Però volem més, Conseller. Impulsar l'Atenció Primària passa per incrementar «el pinyol», és a dir, les places MiR de Medicina Familiar i Comunitària respecte a la resta; passa per donar visibilitat i influència a l'especialitat dins les Facultats de Medicina; passa per minimitzar la burocràcia i aplicar principis de subsidiarietat; i passa per sacsejar una carrera professional que faci atractiva l'especialitat i dibuixi un horitzó desitjable per a ser exercida. En definitiva, es tracta de fer desitjable individualment allò que és convenient col·lectivament. I si nosaltres no som prou convincents, la Declaració d'Astana del 2018, hereva de la Declaració d'Alma Ata del 1978, és la referència de les bases de l'èxit de l'Atenció Primària, fonamentada en 4 eixos: (1) el poder desenvolupar coneixement científic i capacitats; (2) l'increment dels recursos humans que hi posem (procurant un reconeixement adequat, retenció de talent, manteniment competencial); (3) Accessibilitat a la tecnologia i l'aplicació de innovació. (4) Finançament: inversió en Atenció Primària.

Fa apenes 5 mesos s'ha atorgat a la CAMFiC la Creu de Sant Jordi 2021. Els premis el mereixen moltes persones, molts professionals... El mereixeu tots vosaltres, per tot allò viscut els darrers 2 anys. Però sobretot per allò que representem individual i col·lectivament com organització. De vosaltres ha de sorgir l'impuls. No espereu que les solucions vinguin “*dels de dalt*”. Les solucions als problemes assistencials del dia a dia, en la microgestió i en la mesogestió també són la nostra responsabilitat: atrevim-nos a canviar inèrcies, i a transformar sense demanar permís. Acàs algú ens castigarà? Liderem des de la consulta la revolució que ens conduirà a la transformació, perquè el nostre objecte és la persona que atenem. La CAMFiC està per ajudar a donar visibilitat i protagonisme als qui vulgueu aportar solucions, i ajudar a fer arribar més lluny a la professió, en capacitats, competències, coneixement clínic i comunitari, i en centralitat.

Les lamentacions em preocupen. L'esgotament professional i una actitud de negativisme persistent perllongada en el temps no ens ajuda: provoca rebuig, ens allunya de tots i de tot el que tenim al nostre voltant, inclosa la societat, i sostingut en el temps acaba emmalaltint-nos. Actes inaugurals com aquest del Congrés de Girona serveixen de poc, s'obliden fàcilment... Però poden ser útils per transmetre valors oblidats, o valors no escrits. I es que les revolucions i les transformacions se sustenten amb lideratges compromesos, amb intel·ligència col·lectiva, i en aquests valors oblidats que caldrà adaptar a les exigències dels moments. I ara és moment de mirar-nos, dialogar entre nosaltres, ajudar-nos mútuament, i reconèixer-nos en allò positiu. Perquè els / les especialistes en Medicina Familiar i Comunitària tenim molt a dir, i perquè tenim una de les millors professions del món.

Gaudiu del Congrés, i de Girona.

Com citar l'article: Sisó Almirall A. Girona 2022: temps de retrobament, i d'entomar el lideratge des de la consulta. But At Prim Cat 2022;40:8.